

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra . . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

A korona a drágasági bizottság előtt

Budapest, aug. 7. Ma délelőtt 11 órakor a parlamentben a drágaság kérdésében kiküldött külön bizottság ülést tartott, amelynek tárgya a valuta-spekuláció megállítására tett kor-

mányintézkedések megvitatása volt. A bizottságnak az ülésén *Platthy* György elnökölt, aki a következő kérdéseket tette fel a tőzsdeszakértőknek:

Súlyos kérdések

1. Mi az oka a korona rendkívül nagy áresésének?
2. Van-e összefüggés a Jegyintézet által kibocsátott legutóbbi bankjegytöbblet és a korona esése között?
3. Mennyire tehető a gabona felhozatal Budapestre július második felében?
4. A Jegyintézet leszámított váltók, közraktári jegyek stb. cím alatt szereplő körülbelül 10 milliárdnyi összegből mennyit adott értékpapirokra és lehetséges volna-e ezeket a címeket külön választani és az értékpapirokra folyósított összegeket külön feltüntetni?
5. Mi az oka annak, hogy némely értékpapir egyáltalán nem mutatja

a valutaárfolyamok magas és belső értékének megfelelő áremelkedést?

6. Mire vezethető vissza a naponként mutatózó árfolyam ingadozás?
7. A tőzsde tud-e hatékonyan intézkedni ennek a közgazdasági kárral járó árfolyamfuktuációnak megakadályozására?
8. Van-e tudomása arról, hogy a legutóbbi időben külföldi és külföldön cseh számlára nagy vételek történtek és van-e mód ennek megakadályozására.
9. Várható-e, hogy a devizaközpont által a figyelem a részvények és kötvények felé fog fordulni?

Mielőtt a szakértők válaszolnának, *Kállay* Tibor pénzügyminiszter részletesen ismerteti a devizarendeletert.

Tulzott spekuláció és a jóvátétel

Tabakovics Dusan, a Jegyintézet igazgatója kijelenti, hogy mesterségesen szítják a korona iránti bizalmatlanságot. **A spekulációnak lényeg nagy része van a korona romlásában.** A külföld nagyrészt elveszi azt a bizalmatlanságot, amit az itteni piac mutat a korona iránt.

Ha normális volna az idegen valuták iránti kereslet, akkor export valutánkkal nagyrészt fedezni tudnánk biztos valutánkat és így a koronarontró tulkereslet nem fejlődne ki. Amíg az élet standardja nálunk jelentékenyen alá szállott, **a kereskedők és iparosok nem hajlandók alább szállítani az életstandardját és ez mind a romlás azonnali nagymérvű emelkedésében jelentkezik.**

Ez az ár akkor is megmarad, ha a korona javul, sőt átmeneti esés-

nél még áremelkedésben nyer kifejezést. A Jegyintézet nagyobb kölcsönnyújtással nem rontotta a koronát, mert valamilyen reális hitel kielégítésre talált.

Kállay pénzügyminiszter szerint indokolatlan a közönségnek az a tétele, amelyből kifolyóan sorsunkat Németországhoz látja kötöttnek és azt hiszi, hogy a magyar reparációk is olyanok lesznek, mint a német.

Németország helyzete egészen más, mint a miénk, látszik ez már abból a körülményből is, hogy velünk legutóbbi kötötték meg a szerződést. Ebből következik, hogy a jóvátétel teljesítésében is az utolsók leszünk. Most már Franciaország is belátja, hogy a jóvátétel milyen súlyos existenciális válságot okozott Németországnak és ezt be kell látni Magyarországgal szemben is.

A szakvélemények

Munk Péter, a tőzsde alelnöke a korona esésének egyik okát a szomorú üzérkedésben látja. A másik ok az, hogy közönségünk érthetetlen módon menekül a koronától, jóllehet ami helyzetünk a rossz valutájú országok helyzeténél sokkal jobb.

Ernyey Károly szerint a korona romlásának egyik oka az, hogy a korona sorsa a márká sorával karöltve jár. A másik pedig az a pánik, amely a publikum körében kitört. Pánik esetében a tőzsdének meg van a lehetősége arra, hogy a kurzusokat törölje.

Retzler Jenő a MOKTÁR vezérigazgatója azokon az okokon kívül, amelyeket az előtte szólók már kifejtettek a külpolitikai helyzet romlásában is látja valutánk

romlásának okát. Megjegyzi azonban, hogy a magyarországi spekuláció is nagyban hozzájárul ehhez.

Magyarország közgazdasági élete tulkorán ment a szabadforgalomra és ez is az egyik oka a helyzetnek. A spekulációnak feltétlenül a nyakára kell hágni, de ehhez a devizaközpont nem elég.

A felszólalások meghallgatása után élénk eszmecsere indult meg a bizottság tagjai között az elhangzott szakértői vélemények felett és a bizottság tagjai közül *Wolff* Károly, *Ugron* Károly, *Nagy* Emil, *Ivány* Béla, *Biró* Pál pótkérdéseket intéztek a szakértőkhöz. A bizottság úgy határozott, hogy a kérdésekre nem hoz határozatot, hanem a tárgyalást holnap folytatja.

Az egységspárt elfogadta az adójavaslatokat

Budapest, aug. 7. A keresztény kisgazda, földműves és polgári párt hétfőn délután *Fáy* Gyula elnöklésével értekezletet tartott, amelyen megjelentek *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Kállay* Tibor pénzügyminiszter és nagyatyáji *Szabó* István földművelésügyi miniszter is. *Fáy* Gyula bejelentette, hogy a mai összejövetel célja a földadójavaslat megvitatása.

Kállay Tibor pénzügyminiszter kifejtette, hogy az adójavaslatok, amelyeket a Házba beterjesztett és amelyeket a párt gazdasági bizottságában ismertettek, azok az alapok, amelyeken az adózást keresztül akarja vinni.

A hozadéki adónál megakarja reformálni a jövedelmi adót, az új alapoknak megfelelően, s emellett második törvényjavaslatként meg akarja változtatni a községi adózás

eddig rendszerét. Ez a két javaslat fogja betetőzni az adójavaslatokat.

Kívánja a cél elérését, egyrészt maguknak az adójavaslat biztosításáért, másrészt azért, hogy ezen új rendszer következtében a végrehajtása sokkal egyszerűbb lenne.

Abból a meggyőződésből indul ki, hogy tenni kell valamit az ország gazdasági és pénzügyi helyzetének javítására és biztosítani kell azt, hogy Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzete olyan állapotba kerüljön, amelyeknek nyomán a normális állapotokhoz való visszatérés lehetősége és reménye megvan.

Ezután *Gömbös* Gyula bejelenti, hogy *Ulain* Ferencet és *Eckhardt* Tibort képviselőkké választották. Javasolja, hogy a jogi, gazdasági és külügyi bizottságba osztassanak be.

A párt az indítványt elfogadja.

Az agráriusok kívánságai

Ezután *Szuhányi* Ferenc szólt hozzá a földadójavaslatához. Kéri, hogy az új adózást a földadónál is január 1-től léptessék életbe és a képviselőházban való letárgyalást halasszák el addig, amíg teljesen le nem tárgyalják a párt keretén belül.

A gazdák földjei nem titkolható adóalap, szemben a többi foglalkozási ágakkal. Ne vegyük annyira igénybe a gazdák áldozatkészességét, mert épen ez az osztály szenvedett a legnagyobb károkat a háború és a kommunizmus alatt.

Vasady-Balogh György az egész földadójavaslatot igazságtalannak tartja. Kéri a földadónak junktinba hozását a többi adónemekkel.

Szifj Bálint szerint figyelemmel kell lenni az adóketésnél arra, hogy a földnek kétharmadrésze nem búzát, hanem takarmányt és más egyebet termel. Kéri a progresszivitásnak behozatalát.

Báró *Mailoth* Nándor kijelenti, hogy a tokaj-hegyaljai szőlőtulajdo-

nosok milyen kínos helyzetben vannak. Az adónak borparitásba való kivetését kéri.

Báró *Prónay* György rámutat arra, hogy az adóketésnél komplikációk fognak beállni, mert a buza ára folytonosan változik.

A gazdák termésüknek java részét a buza paritási áron adják el, míg szükségletét világparitási áron kénytelen beszerezni. Szociális szempontból hiva a progressziónak, ezt azonban keresztülvihetetlennek tartja. Kéri a pénzügyminisztert, hogy az állam háztartását olyképen rendezze, hogy a községek le legyenek pótdóval jobban sújtva, mint a városok.

Az import cikkeket revízió alá kell venni.

Gadl Gaszton, mielőtt a javaslatok bírálatába bocsátkozna, azt szeretné megállapítani, hogy vajjon ez az értekezlet informatív jellegű-e, vagy hivatva van-e dönteni a javaslat sorsa felett?

Áldozzon minden társadalmi osztály

Bethlen István gróf miniszterelnök: Azért jöttünk ide, hogy a párt döntően a javaslat sorsa felett. Két hete folyik a herce-hurca,

A kormány úgy ítéli meg a helyzetet, hogy ha a magyar nemzet nem hajlandó beleegyezni ebbe az áldozatba, abból a célból, hogy a pénzügyi helyzet szanálódjon és az államháztartás egyensúlya helyreálljon, akkor ez annyit jelent, hogy ezt az országot gazdaságilag rendbe hozni nem lehet.

Erre való tekintettel — mondotta — a párt gondolja meg jól a kérdést. Egyes részletekben lehet javítani a javaslaton, lehet összhangot létesíteni, de arra az összegre, ami kontemplálva van, az állannak teljes egészében szüksége van.

Afölkött lehet vitatkozni, hogy legyen-e buzaparítás, de az kétségtelen, hogy a kormány javaslatában kontemplált összeget be kell hajtani. Mert ha ez nem lesz meg, akkor nem vagyunk érdemesek arra, hogy mint magyar nemzet önálló életet éljünk.

Nem szabad minden társadalmi osztálynak egyoldalú érdekekből kiindulnia, mert nemcsak a mezőgazdaságról, de az iparról, a kereskedelemről, a háztulajdonról is szó van és ha a mezőgazdák panaszkodhatnak, ugyanolyan joggal panaszkodhatnak az ipar, a vállalatok és a kereskedők is.

A miniszterelnök ezután kijelenti, hogy csak olyan nemzetet akar vezetni, amely meg tudja tenni köte-

lességét önmagával szemben. Mindenkinél szem előtt kell tartani, hogy elvesztettük a háborút és megnyomorítottak bennünket a trianoni szerződéssel. Helyzetünk pénzügyileg olyan, hogy csak akkor vagyunk képesek fennmaradni, ha minden

Gaál Gaszton a földadójavaslat ellen

Gaál Gaszton: Ha azoknak az összegeknek előteremtéséről van szó, amelyek nélkül az államháztartást tovább vezetni nem lehet, a párt egyetlen tagja sem fogja megtagadni. Ez bizalmi kérdés és mi feltétlenül bizalommal viseltetünk a kormány iránt.

A földadó kérdése szoros kapcsolatban van a többi adókkal. A kataszteri tiszta jövedelem alapján való adózás igazságtalan, ugyiszintén a buza alapnak megállapítása is.

Igazságtalannak tartja továbbá azt, hogy a földadó már folyó évi július hó 1-től kezdve lesz kivetve, míg a többi adók csak 1923 január 1-ével lépnek életbe.

A községi pótdadó mérhetetlenné emelkedik.

Ne a föld mennyisége alapján állapítsák meg a progressziót, mert ezt ő abszurdnak tartja, hanem az illető összes adója alapján kell kivetni.

A házadójavaslatnál azt kellene kimondani, hogy a házostályadót a tiszteresére kell felelni. Ebbe belenyugodnának, mert a falu lakossága nem volna kiszolgáltatva az adókvivő közegek önkényének.

A párt vállalja a súlyosabb adózást

Hoyos Miksa gróf: Gaál Gaszton csak kiszárazsámpontból vizsgálta a törvényjavaslatot. Ő azt a felfogást vallja, amit a miniszterelnök eladott.

Készséggel tér át a buzaválutára. Kikerékítendő a buza árát 25 koronára és ebből az adó címén fizetendő 5 kilogramm helyett, csak 4 kilogramm buzát kellene fizetni. A törvényjavaslatot elfogadja.

Fdy Gyula: A földadót buzában kell kivetni. Ezzel az ellátatlanok részére nagymennyiségű buza állana rendelkezésre.

Számos felszólalás után **Kállay Tibor** pénzügyminiszter kifejtette, hogy nemcsak termelő osztályok vannak Magyarországon, hanem mások is, amelyeknek megélhetéséről szintén gondoskodni kell.

A jövedelemadó kiegészítése nem biztosítana olyan bevételeket, hogy elegendő lenne a politikai és szociális célok biztosítására. Ami a buza-árparitás dolgát illeti, az nem okozhat semmiféle nehézséget.

Ez biztosítja a valuta fluktuációjával szemben a kincstár érdekeit. A jövedelemadó nem maradhat meg mai magasságában nemcsak a föld-

társadalmi osztály egyformán megteszi a maga köteleességét.

Ha a kormányt és a kormányzó-pártot szidják, gondolja meg mindenki, hogy az ország mai súlyos helyzetének nem a kormány és nem a kormányzópart az oka.

Akinek a fővárosban 6 szobás elősörnguan bereendezett lakása van, nem fizet fényüzési adót, addig ha valakinek a vidéken vályogból vert kunyhója van, esetleg tizenegy szobával, akkor ez fényüzési adó alá esik.

Igazságtalan, hogy addig, amíg az egyéb javaslatoknál az üzemi költség levonható, a mezőgazdasági munka bére a létminimum, amit adóztatás alá vonni nem tart helyesnek.

Hajlandó rendelkezésre bocsátani az államháztartásnak azt az anyagi áldozatot, amelyre az országnak szüksége van. A pénzügyminiszter azt mondta, hogy erre rögtön szükség van. Erre nézve egyszerű módot lát abban, hogy a miniszter adjon ki egy soros rendeletet, am ly szerint *adóelőleg címén mindenki tartozik az utolsó negyedévi rendes adóját még egyszer megfizetni.*

Kötelességemnek tartom a kormányt támogatni, de a javaslatról az a nézetem, hogy ez a kiszárazgatársadalomra veszélyes és ezért nem szavazhatom meg.

bitokra, de az összes más foglalkozási ágakra vonatkozólag sem.

Gömbös ügyvezető alelnök a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A párt foglalkozva a kormány által betervezett adójavaslatokkal, az ország súlyos politikai és gazdasági helyzetére való tekintettel kimondja az egységes eljárás szükségét.

A létminimumot eredetileg 50 ezer koronában kontempláltak, de a külföldi eseményekre való tekintettel úgy gondolja, hogy ennek 100 ezer koronában való megállapítása nem utközik semmi nehézségbe.

Bethlen miniszterelnök kéri a pártot, hogy hozzon egységes határozatot.

A párt vállalja a súlyosabb megadózást elvét, megjegyezvén, hogy a párt, mint a keresztyén agrárgondolat képviselője, nem zárkózik el az agrártársadalom teherbíró képességének messzebbmenő igénybevételétől sem.

Az értekezlet a határozati javaslatot egyhanguan elfogadva, fel 12 óra után véget ért.

Magyarország a nemzetek szövetségében

Genf, aug. 7. A nemzetek szövetségének főtárgya a következő levelet intézte a magyar kormányhoz:

Miniszterelnök ur!

— Van szerencsém emlékeztetni arra, hogy 1921 szeptember hó 30-án a nemzetek szövetségének második közgyűlésén a következő határozati javaslatot fogadta el:

— A nemzetek szövetségének közgyűlése tádomásul véve a magyar delegáció főnökének 1921. szeptember 26-án kelt levelét, amelyben kormánya nevében kéri, tűzzék ki a Magyarország felvételére és az ezzel kapcsolatos eljárások tárgya-

ban való határozathozatalt, elhatározza, hogy ezt a kívánságot magáéva teszi. Magyarország felvételének kérdését a legközelebbi ülés napirendjére tűzi ki.

— Ennek a határozatnak értelmében Magyarországnak a nemzetek szövetségébe való felvétel kérdését a nemzetek szövetségének harmadik közgyűlése a szeptember 4-én tartandó ülésen kezdi tárgyalni.

— A nemzetek szövetségének legutóbbi közgyűlése idején Magyarországnak a nemzetek szövetségénél való képviselődésével **Apponyi Albert** Excellenciája volt megbízva. Hálás volnék Excellenciádnak, ha szives

volna közölni annak a képviselőnek a nevét, akit a nemzetek szövetsége legközelebbi összejövetelére Genfben szándékozik kiküldeni.

A közölt levélből nyilvánvaló, hogy Magyarország felvételi kérvényét hivatalból felvették a harmadik köz-

gyűlés napirendjére, azaz újabb kérvény benyújtásának nincsen helye.

Hir szerint ősszel Magyarországon kívül, még a szabad Irország és az újjászervezett Afganisztán fogják felvételüket kérni.

Franciaország megkezdte a megtorlást

London, aug. 7. Poincaré miniszterelnök és Theunis belga miniszterelnök ma délelőtt a kiegyenlítő fizetések kérdéséről és a moratorium problémájáról tanácskoztak általában. Ezután a francia küldöttség délelőtt 11 órakor a külügyminiszteriumba ment. Az értekezlet az angol, belga és francia miniszterelnök, továbbá Schanzer olasz miniszter közötti megbeszéléssel kezdődött.

Berlin, aug. 7. A német politikai élet új fordulat előtt áll. A birodalmi parlament pártjai különösen a **Rathenau** meggyilkolása körül keletkezett pártpolitikai harcok következtében komolyan megvannak győződve arról, hogy a belső politikai életben a széttagoltság fenn nem tartható.

A helyzet kulcsa ma a centrum kezében van. A centrum hivatása, hogy egyrészt megakadályozza a független szocialistáknak a kormányba való bevonulását, másrészt pedig a centrum képes egyedül arra, hogy a protestáns nacionalista elemeket közös nevezőre hozza, a katolikusoknak eddig a centrumban megdönthetetlen érefalként tömörült táborával.

Kedden jelenik meg a devizarendelelet

Budapest, aug. 7. **Kállay Tibor** pénzügyminiszter vasárnap ismertette a sajtó képviselőivel a devizaközpont felállításáról szóló rendeletet, mely a hivatalos lapban kedden jelenik meg. A rendelet lényegesebb pontjaiban a következő:

A devizaközpontot az Állami Jegyintézet fogja vezetni és tagjait a vezető bankok sorából a pénzügyminiszter nevezi ki. A névsort a hivatalos lap fogja közölni, mihelyt befejeződnek azok a tárgyalások, amelyeket **Papp Elek**, a Jegyintézet helyettes elnöke folytat most a bankok vezetőivel.

Alapvető az, hogy valutát venni vagy eladni, devizát átutalni ezentúl csak a devizaközpont útján lehet, azonban a felek közvetlen érintkezhetnek azokkal a bankokkal, amelyek a devizaközpont tagjai, sőt igénybevehetik a jelenlegi bankbizományosokat is, mint közvetítőket.

Magánfelek külföldi utazásaikra szükséges valutákat a Jegyintézet hozzájárulásával utalhatnak át a külföldre. Minden utasnak jogában lesz azonban 100,000 koronát kitevő összeget magával vinni.

A devizaforgalom szempontjából a legfontosabb a kivitelés behozatal céljaira szükséges összegek beszerzése, a kormány álláspontra az, hogy a behozatalt a lehető legszűkebb mértékre kell redukálni, azonban a szükséges import elől a kormány sem zárkózik el.

A rendelet intézkedni fog, hogy a különböző szükségletek elbírálására és a kielégítés sorrendjének megállapítására szakbizottságok alakuljanak, mint a központ véleményező szervei.

Ezzel kapcsolatosan a kereskedelmi miniszter újból megállapítja a behozatalt szabadlistát és törli mindazokat a cikkeket, amelyek fényüzési jelleggel bírnak, áruk,

Berlin, aug. 7. Kétségtelen, hogy a rajnamenti francia csapatelmozdítások a Ruhr-vidékre való bevonulás előjele.

A francia sajtó szerint **Poincaré** a ma kezdődött londoni értekezleten hozzá fog járulni ugyan egy esetleges német moratóriumhoz, de ezt a súlyos gazdasági feltételek egész sorozatától teszi függővé.

Ezek között szerepel a Ruhr-vidékre való bevonulás is, még pedig nem büntető, hanem biztosító céllal, hogy Németország a feltételeknek megfeleljen.

Páris, aug. 7. Tegnap este boicottolták ki az első kiutasító parancsot, mint megtorló intézkedést. Hat straszburgi német a megtorló intézkedés első áldozatai.

Berlin, aug. 7. Az elzász-lotharingiai főmegbízott kijelentette, hogy az elzász-lotharingiai pénzügyintézetek nem jogosultak arra, hogy német állampolgároknak náluk elhelyezett értékeiket kifizessék. Az elzász-lotharingiai bankokat olyba veszik, mintha náluk letétbe helyezett német állampolgárok értékeinek zárgondnokaivá nevezettek volna ki.

amelyek a szabadlistán vannak, engedélyezett arúknak tekintendők, minden más árucikkre nézve a központ mellett működő szakbizottság hozzájárulása szükséges.

Az exportra nézve a rendelet úgy fog intézkedni, hogy a 100,000 koronát meghaladó értékű áru, vagy értékpapír külföldre való kivitele szabad, de a kiszállító fél a kivitt tárgy ellenértékét külföldi pénznemben rendelkezésére bocsátja a devizaközpontnak.

Nem lesz szükséges a Jegyintézet hozzájárulása, ha 20,000 koronát meg nem haladó összeget akar valaki külföldi cég vagy személy javára külföldi értékben átutalni, ez azonban havonta 200,000 magyar korona összeget meg nem haladhat.

A büntetőrendelkezésekről külön törvényjavaslatot fog a nemzetgyűlés elő terjesztetni a kereskedelmi miniszter, mert a jelenlegi rendelkezések a visszaélések megakadályozására és megtorlására nem látszanak eléggé súlyosaknak.

A devizaközpont működését csak a hét végén kezdheti meg.

Az átmeneti időben a devizák és valuták áralakulásáról, magánforgalmáról tilos bármilyen jelentést közzétenni. A nyilvánosság számára egyedül a devizaközpont hivatalos árjegyzéseit szabad kiadni.

DIANA

SÓSBORSZESZ

Külsőleg bedörzsölésre vagy belsőleg cukorra cseppentve a legjobb fájdalomcsillapító.

Mindenütt kapható!

A kultuszminiszter Debrecenben

Gróf Klebsberg Kunó vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Petri Pál államtitkár társaságában tegnap éjjel Debrecenbe érkezett.

Ma reggel 9 órakor Miskolczi Lajos főispán, a polgármester, az egyetem tanárai és tanácsa, az egyházak, a főiskolák vezetői a vasúti állomás I. osztályú várótermében gyűlnek össze a miniszter fogadására. Az üdvözlő beszédet a város közönsége nevében Csóka Sámuel főjegyző, polgármester helyettes tartja meg.

A miniszter kíséretével ezután a Kollegiumot tekinti meg, ahol az egyetemi tanács nevében a Rektor üdvözlö. Innen az Augusztus-szanaszatorium s az egyetemi építkezésekhez kocsizik ki s végül a kórházakat s a klinikákat látogatja meg.

Fél 2 órakor az Arany Bikában a miniszter tiszteletére ebéd lesz, amelyen az egyházi és világi hatóságok fejei jelennek meg.

A debreceni nyomdászok

Őse tudvalevőleg Huszár Gál híres magyar reformátor volt, aki tudós, pap, agitátor és egyben nyomdász is volt a szó legnemesebb értelmében.

Ma is vannak Debrecenben tudós tanárok, egyetemi professzorok, akik otthonosak a nyomdászati iparban és nyomdászoknak is vallják magukat.

Nemcsak ezeket a vezető férfiakat, de egész Debrecen városát is érdekeli az a jubiláris ünnepély és nagyszabású táncmulatság, amelyet derék nyomdászaink egyesületük fennállásának ötven éves évfordulója alkalmából rendeznek augusztus 13-án az „Arany Bika” nagyszállóba díszteremben. A táncestélyen az „Ébredés” dalárda is közreműködik az est sikere érdekében, melyet több ismert művész szereplése biztosít.

Az ünnepségen részt vesznek a következő nemzetgyűlési képviselők: Peidl Gyula, Jánosi Zoltán, Hegymegi Kiss Pál, Györkői Imre, Kéthly Anna, Jászai Samu, Vanczak János.

Képviselteti magát 17 város, a megszállott területekről is, így Szeged, Sopron, Győr, Szombathely, Pécs, Nyiregyháza, Miskolc, Sátoraljaújhely, Nagyvárad, Temesvár, Kassa.

A vigalmi bizottság már kibocsátotta az ünnepélyre a meghívókat, de kéri mindazokat, akik a jubiláris ünnepély és táncmulatság iránt érdeklődnek és meghívót még nem kaptak, szíveskedjenek eziránti igényüket akár a „Méliusz”-könyvkereskedésben, akár a Hegedűs és Sándor féle könyvkereskedésben bejelenteni.

A jubileumot rendező bizottság felhívja mindazokat, akik részt akarnak venni a jubileumi, a Munkás Otthonban megtartandó banketten, jelentkezzenek a szakszervezeti titkárságnál a Munkás Otthonban délután vagy délután péntek délig. Egy teríték ára 220 korona.

Tömörülnek az ellenforradalmi szervezetek

A Fehér Ház tegnap este összejövetelt tartott a Kiszely-féle étteremben, a melyen Pekár Gyula indítványára elhatározták, hogy Románelli ezredet táviratilag üdvözlik, egyben elfogadják Pekárnak azt az indítványát, hogy az összes ellenforradalmi szervezetek egységes szervezetbe tömörüljenek.

A belügyminiszter az árdrágítók ellen Akasztófát a lelkiismeretlen üzéreknél

Rakovszky Iván belügyminiszter vasárnap vette át a nyiregyházi mandátumot. Ez alkalomból dr. Kovács Elek választási elnök üdvözlő szavaira nagyobb beszéddel válaszolt, amelyben főleg a drágaság le-töréséről szökött.

— Nekem kötelességem, — mondta többek közt, — minden lelkiismeretlen spekulációt, mely a magyar fogyasztók és dolgozó közönség rovására megy, legszigorúbban, legerélyesebb eszközökkel megakadályozni.

Ezt a mult napokban Vázsonyi Vilmos is elismerte és azt mondta, hogy akasztófát kell állítani azoknak, akik illegitim üzleteket folytatnak. Én tovább megyek egy lépéssel: akasztófát kell állítani azoknak is, akik a magyar fogyasztóközönség rovására milliárdokat és milliárdokat akarnak gyűjteni.

Nekem, mint belügyminiszternek és mint rendőrmiszternek kötelességem a drágaság kérdésével foglalkozni, mert ha végignézzük az országban, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy főleg a fővárosban elég nagy számmal akadnak emberek, akik este azzal a titkos óhajjal és reménnyel fekszenek le, hogy

másnap a korona még rosszabb lesz.

— Arra kérem a magyar közönséget, ne veszítse el bizalmát az ország gazdasági erejében, ne higgyje el, hogy a magyar korona értéktelen papírrongy, mert nem az, mert az ország elég erős és vezetősége elég céltudatos arra, hogy ha talán rosszabb időbe kerül is, gazdaságilag talpraálljunk és megteremtjük a gazdaságilag erős Magyarországot.

Ezekután a belügyminiszter kérte a közönséget, hogy ne vitesse magát lépre lelkiismeretlen emberek igazgatásától, mert ezzel hozzájárul koronánk romlásához. — E téren épen most nagy és nehéz feladatok előtt áll a kormány. Megfogjuk tenni kötelességünket, de azt kérjük a közönségtől, ő is törekedjék arra, hogy gazdasági életünket ok nélkül pánisnak ki ne tegye.

Végül a 48. utáni időket összehasonlítván a mai időkkel, kifejtette, hogy két embert kell követni mindenkinél, két embertől kell tanulni: Kossuth Lajostól bátorságot, lelkesedést, Deák Ferencétől lassu, kitartó, higgadt munkát.

Este nyolckor a belügyminiszter tiszteletére lakoma volt.

A kirakatban fel kell tüntetni az árakat

Az üzletben tilos többet kérni az áruért

Az iparosok és kereskedők közül sokan, főleg a legutóbbi hetek óta a korona nagyfokú visszaesésével kapcsolatban nem írják ki az árakat a kirakatba és „ezt a kötelességüket úgy igyekeznek kijátszani, hogy „rendezés alatt,” megállapítás alatt” stb. feliratu táblákat helyeznek el a kirakatban.

Az árvizsgálóbizottság figyelmezteti az érdekelteket, hogy a mulasztók és a rendeletet kijátszani akarók ellen feljelentést tesz, még pedig ugyanegy kereskedő és iparos ellen többször is.

Ha az árvizsgáló felírások vizsgálat életbeléptetése ellenére is hiányoznak, ez a mulasztás alapot ad hat hónapig terjedhető elzárás és 2000 koronaig terjedhető pénzbüntetés kiszabására.

Egyes kereskedők és iparosok a

kirakatban kiírt árnál magasabban kérnek az üzletben bent a vevőtől, vagy ha a vevő a kirakatból bevételni akarná az árut, megtagadják, némelykor azzal az ürüggyel, hogy az nem ugyanolyan.

Az árvizsgáló bizottság a tudomására jutott az ilyen esetekben gondoskodni fog arról, hogy az ilyen kereskedő és iparos ellen árdrágítás vétsége vagy büntette miatt a kir. ügyészség a büntető eljárást haladéktalanul megindítsa.

Az árvizsgáló bizottság újból felhívja a fogyasztó közönséget, hogy ilyen eseteket minél nagyobb számban jelentsenek be nála, hogy ezután a visszaélést elkövetők ellen módjában legyen intézkedni. Együttal biztosítja a közönséget, hogy ilyen feljelentésből kifolyólag semmiféle zaklatás nem éri.

Német cserkészek Debrecenben

Tegnap délelőtt a Hortobágyon járt német cserkészek 110 főnyi csapata visszaérkezett Debrecenbe. Délután csapatokra osztottan meglátogatták a városi muzeumot és a kollégium oratoriumát és könyvtárát.

A muzeumban Zoltai Lajos igazgató és dr. Ecsedi István muzeumi fő fogadták a vendégeket, akik külön külön megtekintették a néprajzi és a kulturtörténeti osztályokat. Zoltai Lajos muzeumi igazgató érdekes magyarázatot adott a Hajdúföld munkatársai tolmácsolták a német fiuknak, akik melegen érdeklődtek a vaskorszakbeli germán vándor törzsek itt talált őseletről s a néprajzi osztályban kiállított pusztai és tanyai vonatkozású tárgyak iránt.

A muzeum megtekintése után a kollégium oratoriumát látogatták meg, áhitattal hallgatták Stucz Géza egyetemi tanár magyarázó szavait, megnézték azt a székelt, melyből Kossuth Lajos szónokolt a 49. évi országgyűlésen.

Majd az anyakönyvtárat tekintették meg. A boltives, nagy kettős teremben csodálkozva tekintettek

körül s amikor megtudták, hogy a közel 200.000 kötet nagyobb része német és német eredetű munka, megcsillant szemükben a lelkesedés tüze. A Sech-mezei csapatát ábrázoló kép előtt barátságosan villant össze a szőke germán s a barna magyar cserkésziük szeme. Akkor ellenségek voltak, most fegyvertársak és barátok.

A könyvtár sok sok érdekességét szemlélve kezükbe akadtak a régi, tüdőző gerundiumok is. Egyik másik germán óvatosan, nehogy az üveg-szekrények betörjenek megforgatta feje felett az ősi szerszámok kisebb darabjait.

Lencz Géza egyetemi tanár kalauzólása mellett megtekintették még az új egyetemi internátust is és sok szép benyomással gazdagodva tértek vissza reáliskolai szállásukra. A cserkészeket utjukon Kollventz Rezső reáliskolai tanár vezette.

Sok érdekes dolgot meséltek a német fiuk a Hortobágyon szerzett impresszióikról. A legtalpraesettebb volt egy mérnök diák megjegyzése: — Nem a mai időkbe való az

ilyen luxus, mint a Hortobágy. Hiszen szép a délibáb és a romantika s lehetne hagyni valamit belőlük az utókornak is, de ha ez a pusztá német földön volna, már régen ringó kalászos rónaság volna a helyén.

Nevetve mesélték, hogy a Hortobágyon 110-en közel egy mázsa húst ettek meg, s vacsorára a halastavaknál jó turós csuszát falatoztak.

Holnap indulnak tovább az oláh „határig”, ahol megvárják csapatuk vezetőjét, aki vizum megszerzés céljából Budapestre utazott. Erdélyben felkeresik szász testvéreiket s egyesek, ha lehet Konstantinápolyig szeretnének lejutni.

Különös kéjutazás a félvároson keresztül

Vasárnap délután négy órakor egy bérkocsi állott meg a debreceni államrendőrség Kossuth-utcai kapuja előtt. A bérkocsiban — a 36. számú volt — két egyszerű öltözötű, meztel-lábas nő ült és édesden aludt.

A bérkocsi beállított a központi ügyeletre s különös ügyről tett jelentést. Reggel 8 órakor ugyanis két nő fogadta fel s ült bele a kocsijába s ellentmondást nem tűrő hangon kiadták a parancsot, hogy hajtsen oda és arra, ahova és amerre ők akarják.

A kocsi engedelmességet s teljesítette a parancsot. Az utirány a Csapókeret, Tócsókeret, Tégláskert, Hatvan utca s környéke volt, az asszonyok utközben többször lezártak, különösen a vendéglők és korcsmák előtt és alaposan felhajtottak a garatra.

Az asszonyok kéjutazása reggel 6 órától délután négy óráig tartott. A kocsi délfelé már kezdte sokalni a dolgot s érdeklődött, sokáig tart-e még az utazás, mert a lovak is fáradtak, azonkívül több megrendelt fuvarja van s végül a fizetés mi-benállása után is érdeklődött.

Az asszonyok azonban csak foghegyről válaszoltak:

— Hajtsen, ameddig csak parancsoljuk s akkor fizetünk is bőven.

A kocsi, kelleltenül bár, de teljesítette a parancsot s tovább kocsi-káztatta a két asszonyt, akik közben hangosan beszélgetve boroztak, söröztek a kocsi-ban. Egyszer újból hátránézett a kocsi, hogy az újabb utirány felől tudakozódják, mikor meglepetve látta, miszerint a két asszony mélyen alszik és semmi hívó és ébresztő beszédre, sőt tette sem reagáltak.

A kocsiülés meglehetősen elcsúfítva nézett ki, mindenütt a tulságos sok szeszesital látható következménye. Mikor a kocsi látta, hogy a két teljesen ittas asszonnyal nem tud boldogulni, kocsi-jával bevitte őket a rendőrség központi ügyeletére.

Az asszonyok ott sem tértek meg magukhoz. A náluk talált iratokból meglehetősen állapítani, hogy a két nő Pásztor Jánosné 33 és Kászó Jánosné 34 éves lakosok, akik reggel érkeztek Debrecenbe.

Örízetbe helyezték őket és ha majd kialusszák mámorukat, felelő-ségre vonják őket. Akkor kell majd kifizetniük a bérkocsinak a kéjutazásért járó, bizonyára borsos összeget is.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egyisteni örök igazságban: Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

A református presbiterium gyűlése

A debreczeni református egyház presbiteriuma vasárnap délelőtt fél 12 órakor gyűlést tartott Szele György lelkészelnök helyettes és Márk Endre főgondnok-helyettes elnökleite alatt. A gyűlés első tárgya Molnár Ferenc ujonnan választott lelképásztor beiktatása volt, melyről lapunk más helyén számolunk be.

A gyűlés megállapította az ujonnan megválasztott lelkész fizetését és járandóságait s kiutalta Varga Jenő s. lelkész utiköltségét.

Elfogadta az 1921. évi zárszámadás megvizsgálásáról szóló javaslatot s határozatilag kimondta, hogy a szervezeti szabályzat átdolgozása tárgyában bizottság alakításának, mely bizottság erre vonatkozó javaslatát 1923. év július hó 30-áig tartozik előterjeszteni.

A gazdasági bizottság javaslatára az ispotályi főzőndő járandóságát 20 koronáról 25 koronára emelte fel a presbiterium.

A tárgysorozat végén a gazdasági bizottság azon javaslata felett, hogy a Szabó Károly tanító által kért 2000 korona segély tagadassék meg, miután a szervezeti szabályok szerint a kért nem lehet teljesíteni, élénk vita indult meg. Szavazás döntött s a gyűlés 24 szavazattal 16 ellenében a gazdasági bizottság elutasító javaslatát fogadta el.

A gyűlés végén dr. Révész Imre lelkész kijelentette, hogy a babakelengyére kért 2000 korona helyett melynek kiutalását a szabályzatok tiltják, a magáéból ajánl fel kelenyét s egy presbyter egymaga kifizette a kért 2000 koronát.

Egyben javaslatot tettek arra, hogy hasonló segélyezésekre alapot gyűjtsenek.

A presbiterium gyűlése több kisebb ügy elintézése után fél egy órakor ért véget.

Elítéltek két besurranó tolvajját

A közelmúltban a debreceni rendőrség letartóztatott két veszedelmes besurranó tolvajját, akik üzletszerűen űzték a lopást. A lopásokat eredeti módon hajtották végre.

A napilapok hirdetői rovatából kikeresték a takarítónöket és cselédek kereső helyeket. Ott ajánlkoztak és minden esetben elloptak valamit, ami a kezezügyükbe esett, anélkül, hogy állást vállaltak volna. Körülbelül 100 lopást követtek el, ily módon meglopták dr. Tervey Tamásné, dr. Uffalussy Gézá, Fráter Erzsébetet, Bosznay Dezsőné, Fülöp Miklóst, Gellér Jánosné, Svartz Lajosné stb. akiktől pénzt, fehérneműt, ruhákat stb. vittek el.

Tegnap délelőtt vonta felelősségre a debreceni kir. törvényszék Uffalussy József elnökleite alatt működő büntető tanácsa a két tolvajját, név szerint Nagy Lászlóné Karaszegi Mária és Nagy Irént. A vádat Eöry Kálmán kir. ügyész képviselte, míg a védelmet Aczél Jenő ügyvéd adta el.

A perbeszéd után a bíróság Nagy Lászlónét 10 hónapi börtönrre, Nagy Irént hat hónapi börtönbüntetésre ítélte.

Molnár Ferenc lelkészi beiktatása

Vasárnap délelőtt iktatta be a debreceni ref. egyház ujonnan választott lelképásztorát, Molnár Ferencet papi székébe. A beiktatás délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban tartott istentisztelettel kezdődött.

A Nagytemplom hatalmas falai közt ezrekre menő közönség gyűlt össze. A ref. egyház vezető férfiai közül ott voltak Könyves Tóth Kálmán, Szele György, Uray Sándor, dr. Révész Imre lelkészek, gróf Degefeld József egyházkerületi főgondnok, Kiss Ferenc püspökhelyettes, Márk Endre helyettes főgondnok.

Debrecen várost Magoss György dr. tb. főügyész, Kondor Kálmán főszámvevő, dr. Vádszky István, dr. Vass Károly tanácsnokok képviselték. A Tisza-egyetem képviselőiben: Sass Béla rektor, dr. Erdős József, dr. Lencz Géza, dr. szentpéteri Kun Béla egyetemi tanárok jelentek meg. Rajtuk kívül dr. Dóczi Imre középisk. felügyelő, dr. Karai Sándor kollégiumi igazgató, S. Szabó József ref. főgimnáziumi igazgató, dr. Kesserű Lajos, a kir. törvényszék elnöke, Toth Aurél, Kazinczy Gábor ítélőtáblai bírák és sokan mások.

Közének után az Iparos Dalkör énekel s azután a szószerke lépett az új lelkész: Molnár Ferenc.

Beköszöntő beszédének alapigéit János evangéliuma III. részének 16. és 17. verséből vette fel, amelynek alapján azt fejtette, hogy megtartás és élet, öröm és üdvösség csak Istenben és az ő Szentjében található, rajtuk kívül soha és semmiben. Ez áll ugy az egyes emberre, mint a világra. Erről tesz ő is tanúságot a maga életével. Nagyszabású beszédét így fejezte be:

„Ez az a menyei tudomány, amelynél nagyobb, tisztább, igazabb és boldogítóbb nincs s nem lesz soha. Ezeket kezdtem hirdetni 12 évvel ezelőtt, épen ebben a hónapban és épen ebben a szent templomban. Akkor szolgáltam először Istenemet egy nagynevű, tudós lelképásztorokkal együtt. Milyen szép és felejthetetlen nekem ez az első szolgálat! Új volt minden e szent oltár körül. Új volt a szolgálás és új volt a szív, új az Urasztalán a terítő, új volt a Biblia a kezemben, a palást a vállamon s új kenyér zsengeje az asztalon.

— Micsoda idők zúgtak le azóta felettünk! . . .

— Az a tudós pap, kit az egész ország ismert sbecsült, már kint nyugszik a temetőben s a Bibliám is elment . . . Annak a másik kedves pásztoroknak a koporsójába tettük — fájdalom s siri emlékül a nagy utra — akit ti is oly nagyon szerettetek . . .

Majd arról beszélt, hogy az idők változása nem tudta megváltoztatni a hívők Istenhez való hűségét s az anyaszentegyházzal szemben érzett szeretetüket. Azután fogadalmát teszi ezekkel a szavakkal:

— „Szívemben nincsen semmi keserűség, se elfogultság, a gyűlölet pedig mindig ismeretlen volt előttem, Személyválogatást eddig sem tettem, ezután sem teszek az emberek között. Ha a földi dolgoktól eltérők is véleményeink: én mindenkiel szemben megértő leszek. De legmegértőbb leszek mégis

a gyöngékkal, a kicsinyekkel s a kereszt alatt görnyedezőkkel szemben, akiknek legnagyobb szükségük van a segítségre és a meleg vigasztaló szóra.

„Erre kérlek mindnyájatokat! Segítsük, támogassuk, ne hagyjuk el egymást . . .”

A nagyhatású, emelkedetten szép beszéd után záró ima, közének következett, majd az Iparos Dalkör énekel.

Az istentisztelet után fél 12 órakor a presbiterium tartott gyűlést, melynek első tárgya volt a lelkész-beiktatás. A gyűlésen Szele György lelkészelnök-helyettes és Márk Endre helyettes főgondnok elnökölték.

Szele György tartotta a megnyitó és üdvözlő beszédet. Rámutatott arra, hogy a lelkészválasztást eves küzdelem előzte meg, melynek eredménye Molnár Ferenc lelkész megválasztása lett. A hívők választása sokak által óhajtott, derék emberre esett. Majd felhívta az új lelkész figyelmét arra, a nemes munkára, melyet a presbiteriumban kell kifejtenie. Az egyház törvényei szerint a presbiterium klerikális és laikus összetételű és sok baj származhatik abból, ha akár a papi, akár a világi befolyás erőszakosan akarna érvényesülni. Ilyen jelenségek sajnos, most is vannak, de ezek kiküszöbölésére kell törekedni. Egymás megbecsülése teremti meg azt a légkört, mely az együttműködést a presbiteriumban biztosítani fogja. Isten áldását kéri az új lelkész papi és presbiteriumi működésére.

Szele György beszéde után Molnár Ferenc megatott szavakban mondott köszönetet.

Majd a jövőben követendő programjáról a következőket nyilatkozott:

— „Az egyetértést akarom munkálni minden téren. Meggyőződésem, hogy a lelképásztori és a hitoktatási munka mellett a tanítóság munkája a legfontosabb az egyház felvirágoztatásában. A tanítóban a személyiség, az egyéniség a legfontosabb s az igazi pedagógus arra törekszik, hogy egyéniségét a fejlődő gyermeki lélekbe plántálhassa át.”

Eszményeim a református egyház régi nagy pedagógusai, akik egész életre szóló hatást gyakoroltak tanítványaikra. Igéri, hogy csendben, zajtalanul fog dolgozni s e munkájához kéri a presbiterium támogatását.

Márk Endre javaslatára a presbiterium egyhanguan elhatározta, hogy a templomi beszédet, a presbiteriumban elhangzott renúciációt s a köszönő beszédet ki fogják nyomtatni.

Molnár Ferencben a nagymultú debreceni református egyház minden tekintetben érdemes új pásztor nyert, akinek működése minden bizsonnyal áldásos is lesz.

— Megkészszerződött a fényüzési

adó. Az eddigi hónapok 10—25 millió átlagos fényüzési adó jövedelmével szemben július hónap 50 millió koronát jövedelmezett. Egyesek szerint szigorúbban hajtják be ezt az adót, mások szerint többben vannak, akik szórhatják a pénzt.

Sztrájkolnak a festők

A debreceni szobafestő és mázó munkások hétfő reggel beszüntették a munkát. Ugyanis a festő munkások, akik eddig még mindig békés uton intézték el bérjavítási mozgalmukat, legutóbb 100 százalékos fizetésjavítást kértek.

A munkaadók nagyrésze nem teljesítette kérelmüket, mire a munkások beszüntették a munkát. Körülbelül 60—70 munkás sztrájkol. A munkások bejelentették sztrájkjukat az előjáróság iparügysztyánál. Az első békéltető tárgyalás szerdán lesz.

A festőmunkások a felemelt bér mellett 80, 90, 100 koronás órabérek napjának, vagyis naponta 800, 900, 1000 koronát. A fizetésjavítási kérelmet avval indokolják, hogy ők szezonmunkások, csak nyáron van dolog és most akarják megkeresni a téli kenyeret is.

A kéményseprők

A kéményseprő munkások szintén bérjavítási mozgalmat kezdeményeztek. Beadványt intéztek a városi tanácshoz, hogy a kéményseprői tarifát 200 százalékkal emeljék fel, illetőleg a hat koronás tarifát 10 koronában állapítsák meg.

A munkások keresztény-szociálista egyesületének küldöttsége felkereste Bagoly Károly elnök vezetésével Miskolczy Lajos főispánt s kérték, hogy beadványaikat a legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzze ki.

A szobafestő, mázó és cimpfestő szakosztály augusztus hó 8-án, kedden este fél 8 órakor szakosztályi ülést tart, melyre minden mestert, különösen a munkásokkal dolgozókat meghívunk. Tárgy: a munkások újabb béremelése.

Rendőrfogalmazó a hadbírótság előtt

A budapesti katonai bíróság most tüzte ki a főtárgyalást dr. Papp Tibor, volt debreceni rendőrfogalmazó bűnperében.

A vád szerint Papp Tibor az oláh megszállás, illetőleg betörés idején, 1919-ben és 1920-ban Erdélyben tartózkodott és elárulta egy katonai felkelés tervét, amelynek alapján Kratochvíl Károly, Flohr János tábornokok, székely tisztek és polgárok fogságba s bíróság elé kerültek.

Papp Tibor a románok kivonulása után visszatért Debrecenbe és a debreceni rendőrségnél helyezkedett el, mint rendőrfogalmazó.

Időközben Erdélyből több menekült érkezett, akik rendkívül súlyos dolgokat vallottak Papp Tibor szerepléséről, felette csodálkoztak, hogy Papp Debrecenbe merészelt jönni s épen a rendőrséghez.

Papp Tibort akkor letartóztatták és kiderült, hogy a románokkal való összeköttetést továbbra is fenntartotta és részükre kém és hírszolgálatot teljesített. Összeköttetésben állott egy elegáns fekete nővel, aki a románok kémje volt.

Az arulási bűnpert Szilassy Antal százados hadbíró vezeti, a vádat Donvics Tibor katonai ügyész képviseli, a védelmet Bielek István és Beramann Mihály budapesti ügyvédek látják el.

A főtárgyalásra sok tanut idéztek meg Debrecenből.

Vértessy Testvérek

gépjavító műhely, autó garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán 934 műhelynél
979 lakosnál

Mindennemű gépjavítást, vasaszterga munkát, Autogénhegesztést, Magánjáró gépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhetők.

HIREK

1922 augusztus 8. (Kedd)

Prot.: László. Kath.: Círiák.

A Meteorológiai Intézet időjárása: Lényegtelen hőváltozás, nyugaton szörvénnyesen eső.

Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Nyári színpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A szobafestők, mázólok és címfestőmesterek szakosztályi ülése este fél 8 órakor az Ipartestületben.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter ünnepélyes fogadása d. e. 9 órakor a vasuti állomáson.

A gyógyszerárak közül éjjeli inspekción tartanak: Megy. Utó (Piac-utca 18), Arany Angyal (Piac u. 50), Muraközy (Hunyady-u. 5), Magyar Korona (Péterfia u. 10), Bocskay (Cegléd-u. 22).

— **Elmaradt a lanácsülés.** A városi tanács tegnapi ülése a polgármester helyettes és több tanácsnok elfoglaltsága miatt elmaradt.

— **800 millió forgalmi adót** eredményezett július hónap az államnak. Az általános forgalmi adóban 714 millió, állandó forgalmi adóban 124 millió korona volt a bevétel. A forgalmi adó eredménye a felemelt kulcs mellett óriási emelkedést mutat az előiránnyal szemben.

— **Külön városrész a zsidóknak.** Zsna Ferenc dr. kecskeméti törvényhatósági biz. tag azt az indítványt terjesztette be, hogy Kecskeméten zsidó városrészt kell építeni, mert az ujonnan honosított zsidók megveszik a keresztények házait és a keresztényeket az új lakásrendelés értelmében kilakoltatják. Építésnek nekik tehát barakokat, ahol lakhatnak, hogy ettől az újabb inváziótól a város mentesítve legyen. A közgyűlés ezirányban határozatot még nem hozott.

— **Uiból emelik a sör árát.** A sörgyárosok, akik csak nemrég emelték a sör árát, most újabb meglepetéssel kedveskednek a közönségnek. Ertesülésünk szerint a gyárosok elhatározták, hogy a sör árát 50%-al felemlik. Ez az áremelés rövidesen életbe is lép. A sörgyárosok esetében még az a szomorú, hogy az árvizsgálat bizottság, úgy halljuk, már hozzájárult az emeléshez. A gyárosok eljárására csak egy válasza lehet a fogyasztó közönségnek: bojkottálja a sört és egy hét múlva az áremelő urak meggondolják magukat és erőt vesznek telhetetlenségükön.

— **Debreceniek művészestélye Hajdúnánáson.** Szilágyi Béla székely költő műkedvelő csapatával szombaton Hajdúnánáson tartott mindenképen jól sikerült hazafias székely estét nagyszámu és válogatott közönség előtt. Nagy sikerük volt a szereplőknek, Torma Zsigának, a Csokonai-színház művészeinek énekszámával, Szilágyi Bélának szavaltával és verseivel, ugyancsak Zoltánnak zeneszámaikkal, Lengyel Bélának és Maizner Jánosnak.

— **Betiltott szegedi lap.** A belügyminiszter a „Szeged” című túlzó liberális lap megjelenését betiltotta.

— **Revízió alá veszik a forgalmi adót.** A forgalmi adó végrehajtásának mai módját rövidesen revízió alá veszi a kormány, mivel a készpénz és a bélyegben való adólevetés, továbbá az átalányozás sok nehézséggel s nem egy esetben kellemetlenséggel jár. Az új behajtási mód megállapításánál az időközben szerzett tapasztalatokat kívánják érvényesíteni.

— **Öngyilkos, aki haláláig jegyezte a mérgeg hatását.** Amerikában *Herschmann* Albert volt osztrák konzul öngyilkos szándékkal nagy adag morfiomot vett be és miután a mérget lenyelte, íróasztalához ült és percről percre feljegyezte, hogy mit érez. Eközben felesége többször a telefonhoz szólította őt, az öngyilkos azonban azt a választ adta, hogy elintézni való sürgős dolga van.

— **Elmarad a valuta megadóztatása.** A devizaközpont felállításával természetesen elmarad a már tervezett valuta forgalmi adó kivétele, miután a devizaközpont csakis a legitim kereskedelem és ipar hitelszükségletét fogja kielégíteni.

— **Egy pár cipő felmázsa buza.** Az orosházi cipesz és csizmadia-mesterek „Orosházi Lábbelikészítők Szövetsége” címen szövetségbe tömörülve elhatározták az árak megállapításánál a buzaválatára térnek át, cipőt, csizmát, papucsot buzáért, vagy a buza ellenértékéért készítenek. A buza ellenértékét minden hét szerda és szombati napján állapítják meg esetenként. A lábbelikészítők szövetsége már árszabályt is készített, melyből mutatónak itt közlünk egy részt. Rendelt boxsizma 100 kilogramm buzától 125 kilogrammra vagy 6800, illetve 8500 korona. Rendelt magas fekete női boxcipő 50 kilogramm buzától 75 kilogramm buzáig vagy 3400, illetve 4760 korona. Rendelt fekete férfi boxcipő ugyanannyi.

— **Felemlték a kiviteli illetékeket.** Budapestről jelentik: A pénteki minisztertanács a közlekedési miniszter előterjesztésére a 0 és liszt kiviteli illetékét mm-ként 55 kilogramról 65 kilogrammra emelte fel. A rozsliszt kiviteli illetékét egy métermázsa egységes rozsliszt után 55 kilogramm buzában állapították meg. Az erre vonatkozó rendelet a hivatalos lap holnapi számában jelenik meg.

— **A köztisztviselők nyelvtanfolyamának vezetősége** újból felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy azok, akik nyelvtanfolyamaikat — német, francia, angol, olasz — a szeptemberi póttanfolyamokban óhajtják megkezdni, legkésőbb augusztus 20-áig jelentkezzenek a nyelviskola helyiségében (Széchenyi-u. 42. I. em. 1.) mert a később jelentkezők csak oly esetben vehetők majd figyelembe, ha addig a tanfolyamok létszáma be nem tölt volna.

— **Kerti mulatság a Bocskayban.** Ugy erkölcsileg, mint anyagilag sikerült műsoros estélyt rendezett szombaton este a Bocskay-kertben nyaraló debreceni intelligencia. Az estély rendezősége, élén dr. *Fábián* Antallal és dr. *Sághy* Ferencsel, ügyekezett kellemessé tenni az amúgy is szép nyári estét. Műsoron három egyfelvonásos és egy énekszám szerepelt gitárkísérettel. A szereplők: *Erdélyi* Károlyné, *Unghváry* Ilus, *Gulyás* Gitta, *Löwe* Ducsi és *Icu*, *Sághy* Margitka, *Bacsó* Piroška, *Paul* Gusztáv, *Sághy* Gyula és *Ferenc*, dr. *Oláh* Dániel és dr. *Mikó* Gyula külön-külön is dicséretet érdemelnek. Nagy hatást értek el különösen a „Népies irályban” c. irodalmi karrikaturával, melyet *Westler* Béla írt. Az egyes számokat dr. ifj. *Liszt* Nándor konferálta le. Műsor után az ifjuság tánera perdült s a jökedvnek csak a reggeli vonat beérkezése vetett véget. A műsoros est tiszta jövedelmét a rendezőség jöteköny célra fordítja.

— **60000 koronát kaptak a villamos alkalmazottak.** A villamos alkalmazottak most lefolyt sztrájkja alkalmából a budapesti keresztényszocialista munkások gyűjtést rendeztek maguk között, melynek eredményét, 60.000 koronát *Tóth* András ügyvezető titkár szombaton este hozta le Debreczenbe. Ebből az összegből utalják ki azoknak az ideiglenes villamosalkalmazottaknak fizetését, kik a 10 napos sztrájk alatt a társaságtól fizetést nem kaptak.

— **Az „Egyelértés” önképző dal és zeneegylet,** amely négy évig stagnált, a hazafias kultúra jegyében ismét megkezdte működését. Szombaton tartotta tisztújító közgyűlését s a közel 700 főnyi jelenvolt tagok egyhangú lelkesedéssel ellogdatták az ideiglenes intézőbizottság által kijelölt hivatalos tisztikart és választmányt. Ez a névsor garantálja azt, hogy az — nemcsak Debreczen városában — ismert és jelentős testület ismét a régi alapokon bekapcsolódik a debreceni társadalom hazafias irányu kulturájába. Az új tisztikar a következő: Elnök: *Kabay* György. I. alelnök: *Heynke* Oszkár. II. alelnök: *Ferkó* Gyula. Titkár: *Sidó* Géza. Jegyzők: *Kapussy* Béla és *Mattesz* Imréné. Pénztárnokok: *Erben* T., *Medgyessy* G., *Czigált* József. Ellenőrök: *Bakoss* L., *Horváth* A. Könyvtárnokok: *Mikly* Lajos, *Kósa* D., *Csász* S. Gondnokok: *Kassay* J., *Tanner* Gy. Szertárosok: *Gortva* P., *Katona* G. Számvizsgálók: *Nagy* S., *Kölon* Z. és *Tanner* I. Választmányi tagok: *Alberty* N., *Benedek* S., *Behabetz* M., *Csugány* M., *Dalay* L., *Dalmay* B., *Erdey* F., *Erdőssy* B., *Fidmíg* J., *Fekete* L., *Holló* I., *Hrabovszky* P., *Horváth* G., *Horváth* F., *Homolla* S., *Katona* M., *Kovács* S., *Kovács* Árpád, *Kovács* F., *Kranmer* Gyula, *Kovács* L., *Kiss* Mihály, *Medgyessy* D., *Mihály* S., *Macsatá* József, *Mattesz* Imre, *Markovits* H., *Osváth* Gy., *Papp* J., *Papp* G., *Sas István*, *Seres* A., *Szekeressy* Gy., *Schuld* M., *Szvitlik* F., *Szász* L., *Szamay* M., *Tóth* Ferenc, ifj. *Terkulya* M., *Tomcsik* A., *Borsy* Gy., *Balogh* D., *Bagossy* S., *Csanda* J., *Csurilla* K., *Ppilih* R., *Gönczy* L., *Hermann* V., *Janó* Gyula, *Oláh* István, *Óz* Géza, *Németh* József, *Petronyák* J., *Schaff* F., *Szabó* L., *Szebenyi* J., *Tóth* A., *Veszprémi* J., *Madarász* Gy., *Zakar* L.

— **Adomány a Patronagenak.** A „Baráti Kör” asztaltársaság *Vitárius* Sándor kisleánya elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén 500 koronát adományozott a Debreceni Patronage Egyesület védelme alatt álló elhagyott, szegény árva gyermekek felségélyezésére. A nemes szívű adományért ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **A férfiszabó mestereket** felkértem, hogy ma este 7 órakor tartandó szakosztály ülésen teljes számban jelenjenek meg. Tárty: a gazdasági helyzetünk megbeszélése és a bevásárlási szövetkezet ügyei. Soós szakosztályi elnök.

— **Családi házat** keresek megvételre, azonnal beköltözhető nagyobb lakással, belsőszéggel, gazdasági udvarral. Cím Csanak-üzletben Piac-utca.

Színház
Színház és mozgószínházak közleményei: *Károlyi* Sári, *Fehér* Gyula és *Thury* Elemér kitudó művészjatekában gyönyörködik az Apollo közönsége, fellépnek a Gazember c. drámában. Előadások 7 és 9 órakor.

SPORT

Kelet-Dél 10 : 2

A keleti kerület közepes nivóju versenyen fölényesen győzött Dél tartalékos csapata feletti. Szép sportot csupán a négyszázméteres és 100 méteres síkfutas, a gerelyvetés és távolugrás nyújtott. Részletes eredmények:

100 méteres síkfutás: 1. Balog (K) 11'7 mp. 2. Kovács (D) 11'8 mp. Megasugrás: 1. Veress (K) 164 cm. 2. Urbanovits (K) 164 cm.

1500 méteres síkfutás: 1. Csekey (K) 4 p. 36'6 mp. 2. Nagy (D).

Súlydobás: 1. Engelthaller (D) 12'17 m. 2. Orbán (D) 11'61 m. 3. dr. Kirchoffer K. 11'29 m.

800 méteres síkfutás: 1. Buday (K) 2 p. 21'5 mp. 2. Vizely (K) 2 p. 27 mp.

Távolugrás: 1. Kovács Bana (D) 617 cm. 2. Hadházy K. 610 cm. 3. Szegedy (K) 604 cm.

400 méteres síkfutás: 1. Fischer (K) 5'45 mp. 2. Kiss (K) 57 mp.

Díszkoszvetés: 1. L. Szabó (K) 35'02 m. 2. Dr. Finta (D) 33'77 m.

5000 méteres síkfutás: 1. Csekey (K) 17 p. 37 mp. 2. Rózsa (D) 18 p. 15 mp.

Rudugrás: 1. Hadházy (K) 3.02 m. 2. Kayerlaber (D) 2'87 m.

Gerelyvetés: 1. L. Szabó (K) 46'61 m. 2. Bácsi (K) 45'55 m.

Olympiai staféta: 1. Kelet 4 p. 7 mp. 2. Dél.

DMTK - Budapesti első ipariskola 2 : 0. (Féldő 1 : 0) *Biro Szabo* Kálmán. A gólt *Mertin* és *Vince* lőtték.

Bajnoki uszóverseny. A Tisza Észak Kerület bajnoki uszóversenyét a Margit-furdó uszodájában 12-én szombaton délután 5 órakor tartják meg. Az eddig beérkezett nagyszámu nevezések és a fővárosi klaszisz uszók részvétele minden tekintetben nagyszerű versenyt ígér. Izgalmas stafétaszámok, gyönyörű műugrások az emeletes úgrotól. Budapest-Debrecen válogatott vízpoló mérkőzés, bajnoki kerületi számok elsőrangú sportlvezetet nyújtanak. Jegyekről ajánlatos gondoskodni. Kapható: *Müller* H. szállítási irodájában (Piac-u. 73.) és *Springer* könyvkereskedésében, Főpostá mellett.

— **Az FTC legyőzte a legjobb svédcsapatot.** Göteborgból jelentik: Az FTC a Göteborgi Kauraterna ellen 1 : 0-ra (féldő 1 : 0) győzött. Nagyon szép játékokat produkált az FTC, annak ellenére, hogy *Pataki* és *Amsel* nélkül küzdött. A kaput *Hungler* II. védte. A gólt *Tóth* (Potya) lőtte.

Magyar csapatok győzelme Lengyelországban. Vasárnap folyt le *Krakó*ban a lengyel légiók nemzeti ünnepe, amelynek fénypontja a budapesti Vasas és Lengyel bajnokok csapata *Crakovia* találkozója volt. A szombati próbamérkőzésen a győzelmet a Vasasok szerezték meg 4 : 1 arányban.

Derekasán küzdött a *Török* és *Lengyel* országban. A *Török* és *Vasas* győzelme után *Lodz*ba utazott, ahol az *Union*-t 3 : 0-ra, a *Sturm*-ot 2 : 0-ra megverte. A jeles vasutas-csapat nyolc matchet játszott a turáján, mind a nyolcat megnyerte, egyetlen játékos sem sérült meg, s ahol járt, mindenütt mint a legfőbbrebb footballgyűjtést emlegették a lapok. A csapat 20 gólt lőtt a turán. A legeredményesebb játékos *Hirzer* balösszekötő volt, aki maga 14 gólt lőtt.

A tőzsde

Magyar korona: 27 1/2.

A mai tőzsdei üzlet bizakodó hangulatban nyitott és kezdetben a pénteknél valamivel magasabb kurzusok kerültek felszínre, később azonban az árfolyamok nem tudták tartani magukat és lassu lemorzsolódás következett be. Egyes nehezebb papirokban kontremín manőverek is voltak.

Értékpapírok

Magyar hitel 4750, Osztrák hitel 1350, angol-Magyar 925, Leszámitoló bank 1105, Magyar-Olasz 380, Jelz hitelbank 225, Hazai bank 850, Salgó 27500, Rimamurányi 9400, Köznai 2550, Déli vasút 6000, Államvasút 35000, Keresk. bank 1350, Államvasút takaréka 2150, Pesti hazai 3600, Borsod miskolci 8700, Concordia 5500, Budapesti gőz. 13300, Gizella 5200, Hungaria 10000, Viktória 23800, Beocsini 21600, Kohó 80000, Államvasút község 56000, Urikányi 12700, Adria 32000, Atlantic 4050, Levante 35500, Trust 5550, Gaus-Danubius 26000, Ganz villamos 51000, Lipták 1205, Magyar acél 7500, Schlick 3090, Wörner 1575, Brassói 12200, Izzó 19300, Spódium 2850, Hazai fatérn. 4400, Klotild 8500, Erdő 950, Nasic 48000, Neuschl. Licht. 600, Orsz. fa 1800, Telefon 10300.

Zürichi zárlat

Berlin 68,50 Holland 203,60, Newyork 52600, London 2344, Páris 4297, Milánó 2422,50, Brüsszel 4230, Prága 1275,— Budapest 27 1/2, Zágráb 167,50, Bukarest — Varsó 800, Bécs 001,00, Osztrák lebellyezett 1 és egynegyed.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén az árak emelkedtek. A nagy kereslet különösen kenyérmagvakban jutott magasabb árakban kifejezésre. Ugy a málnák mint a helybeli közvetítő kereskedelem nagy tételeiben vásárolt. Különösen feltűnő volt a tengeri áremelkedése, amelyet ma a zabnál is magasabbra értékelték.

Hivatalos árak: Új buza 76 kg. tiszavideki 7025-050, egyéb 7000-025, ó buza tiszavideki 7125-7150, egyéb 7100-125, új rozs 5150-200, takarmány árpa új őszi 6000-100, ó zab 6900-400, tengeri 7100, repce 125-130, Korpa 4100-4200.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 686 sertés, érkezett 426 sertés, eladatott 160 sertés. Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 320-348, könnyű 230-320. Zártvásári maradvány 325 sertés, érkezett 93 sertés, érkezett 93 sertés 3 malac és 5 stüddő, eladatott 28 sertés.

Dollárt, ARANY, EZÜST
penzt, masidegen penzt legdrágábbban vesz
Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Eredményesek a HAJDUFÖLD HIRDETÉSEI

Járványos száj és körmőfájás ellen bécsi

Kreolin

ismét kapható
Gyógykezeléshez Rg. 140 K
Fertőtlenítéshez Rg. 120 K
Dr REX kémiai gyár és gyógyáru nagykereskedés r.-i.
Debreczen, Városház épület.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szög 15, aztán szavanként 150, vastag betűs szavak 3 K. Vasár és ünnepnapokon 10 szög 20 korona. ::

Tanyát azonnali megvételre keresek 20-40 holdig Hatvan utcai kert Diófa u. 22.	Menekült keresztény uriaszony elmenne házvezetőnek esetleg plébániára is. Nagy fizetésre nem reflektál csupán tisztességes bánásmódra és hogy egy első el-mista fia vele lehessen. Cim a kiadóban.	Kackajuhokat tartó gazdák részére eladó FRIZKOSOK. Érdeklődni lehet: Hatvan-u. 27.
Béiyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.		Forgács István műórás Bádógos-u.

Poloskairtást
vállal felelősséggel a vidéken is
Ráthonyi Gábor hatóságilag engedélyezett féregirtó
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40. SZ.

Szobafestést,
mázolást, frontmeszelést és butortöfényezést legizlésebben és legjutányosabban készít
Kolozsvári István,
RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM. —

Dollárt, Leit
és mindenféle idegen pénzt a legdrágábbban vesz
Kaczander bankiroda
Hunyadi-u. 12.
Telefon 7-54.

RONGYOS
ingeit sem érdemes megföldni, mikor **olcsó árban** divatos szép inget kaphat a
RÖZSZŰRSÉGBELI ÁRUÁZBAN
CSAPÓ UTCA 9. SZÁM.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a
Bethlen-utca 52. szám alatt levő Juhász Ferenczné
féle fűszer és csemege üzletet átvettem, ahol előzőkeny, pontos kiszolgálás mellett a legolcsóbb napi árak mellett igyekezek becses vevőim igényeit kielégíteni. Fűszer csemegeáru, likör, rum, cognac, bor, ásványvíz, finom cukorka, teasütemény mindenkor a legolcsóbb napi áron, Becces vevőim további színes pártfogását kérve vagyok teljes
Kocsák György Bethlen-utca 52.

„Transit Áruforgalmi Vállalat“
Kovács Béla - Debreczen.
Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.
Terménykereskedés
: Zsákkölcsönzés :
Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

MÉG MINDÉG
Bőr sandál 21-22-23-24 és 25 ig. 190- kor. — Fekete vászon cipő 37-41-ig 225- kor. **Női fel és egész strapa cipő 750- kor.** azonkívül mindenféle bőr és vászoncipők olcsó árban
Kovács Vilmosnál
az Iparkamara épületében a Törvényszékkal szemben.
Verbőczy-utca 2. sz.

Nehéz az élet,
jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ** olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol **kevésbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Hivjon meg
ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, cserépfedél-
száraz tűzifa, porosz lemez
azonnali szállításra beszerezhető:
BARTHA fatelepén,
Ispotály-u. 3-c. Telefon 785.

14153-15925-1922-II.

Hirdetmény
Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a Mester-utca végén levő 500 négyszögöl területű föld 1922. évi október hó 1-től 1928. évi szeptember hó 20 napjáig terjedő 6 évre ipartelep céljaira nyilvános árverés útján bére fog adatni. A városháza kistanácsstermben megtartandó nyilvános árverés határideje f. év augusztus 18-ik napjának délelőtt 9 órája.
Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi gazd. ügyosztálynál bárki megtekintheti.
Debreczen, 1922 augusztus hó 4-én.
A VÁROSI TANÁCS.

Szirek András
elsőrendű uri- és egyenruha szabósága
Divatos angol szövésű tak állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Julius 21-től 31-ig bezárólag
a gyári árnál is jóval olcsóbban lesznek eladva az alanti cikkek, u. m.: Kartonok, vásznak, sifonok, zephirek, opál batisztók, grenadinok, ruhakelmék, lüsterék, harisnyák, továbbá 500 méter férfiszövet maradék, melynek vétele most különösen nagyon előnyös. Menekülteknek, tisztviselőknél és közalkalmazottaknak kedvezárúsítás naponta délután 6-ig.

a „BÉKE“ áruház Szent Anna-u. 5. sz.
Élesdi mész
darabos és oltott
ASBESTPALA
békébeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szováti cserépfedél- és kőzetanyagok nagyban és kicsinybeni legolcsóbb beszerzési forrása
SINGER LAJOS
Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)